

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Naděje o.p.s.
pro období 2021-2027

SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

Seznam zkratk

a.s.	Akciová společnost
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JPO	Jednotka požární ochrany
km	Kilometr
m	Metr
MAS	Místní akční skupina
MHD	Městská hromadná doprava
MÚ	Městský úřad
MW	Megawatt
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
OOP PČR	Obvodní oddělení Policie České republiky
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OÚ	Obecní úřad
PRV	Program rozvoje venkova
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SČVaK, a.s.	Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SZP	Společná zemědělská politika
ÚK	Ústecký kraj

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Přehled o vzdělávací a zdravotní vybavenosti území MAS Naděje
Tabulka 2:	Seznam poskytovatelů sociálních služeb na území MAS Naděje
Tabulka 3:	Přehled o zařízeních pro volný čas a sport na území MAS Naděje
Tabulka 4:	Přehled pokrytí území MAS Naděje jednotkami SDH

Seznam grafů

Graf 1:	Vývoj počtu obyvatel MAS Naděje za období 2015-2020
Graf 2:	Podíl nezaměstnaných osob na počet obyvatel ve věku 15-64 let na území MAS Naděje v porovnání s ÚK a ČR za období 2014-2019

2.1 Socioekonomická analýza

Analytická část je vytvořena na základě dostupných statistických dat. Dále byly k jejímu vytvoření uskutečněny osobní konzultace se starosty měst a obcí, podnikateli a představiteli neziskových organizací. K modifikaci socioekonomické analýzy docházelo i na základě výstupů z jednání pracovních skupin. Významný podíl ke správnému pochopení problematiky např. školství měla aktivní diskuse se zástupci školských zařízení v rámci realizace tzv. Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání. Byly k tomu použity také zpracované karty obcí, dotazníková šetření a dostupné územně analytické podklady z jednotlivých ORP. Významným přínosem byly také diskuse s odborníky na jednotlivé oblasti a širokou veřejností. Výsledkem je celková SWOT analýza a na ni navazující Analýza rozvojových potřeb a potenciálu území působnosti MAS Naděje.

ZÁKLADNÍ POPIS A CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Na úvod této kapitoly lze napsat, že Ústecký kraj je stále ještě tzv. špatnou adresou. Území MAS Naděje, které je součástí ORP Most, Litvínov a Teplice, tedy podobnou nálepkou stále trpí. Vyskytují se zde rozsáhlé lokality dotčené těžbou nerostných surovin a také velké chemické areály (Chempark Záluží). To s sebou nese různá omezení spočívající v existenci rozsáhlých dobývacích prostorů nebo chráněných ložiskových území, které v mnoha případech brání přirozenému rozvoji sídelních celků.

K základním charakterům území MAS Naděje lze nad rámec popisu uvedeném v kapitole č. 1.3 uvést, že se zde klasická venkovská krajina vyskytuje pouze v omezené míře. Tu tvoří jižní a jihovýchodní části, kde území získává klasičtější charakter, neboť sem začíná zasahovat České středohoří a jedná se o území nezasažené těžbou hnědého uhlí. Podobný charakter má i území podél toku řeky Bíliny. Sídla v horské a podhorské oblasti Krušných hor vykazují této oblasti odpovídající charakter. Značnou a co do významu tedy zcela dominující charakteristikou území je skutečnost, že jakkoliv necharakteristická – přesto venkovská sídla – jsou v mnoha ohledech funkčně závislá na existenci blízkých dominantních měst. Na území se nachází celkem 3 města se statutem ORP (Most, Litvínov, Teplice). Významnými sídelními celky jsou pak města Duchcov, Meziboří, Lom a Osek. Naprostá většina obcí v území má zpracovány Územní plány a také strategické rozvojové dokumenty.

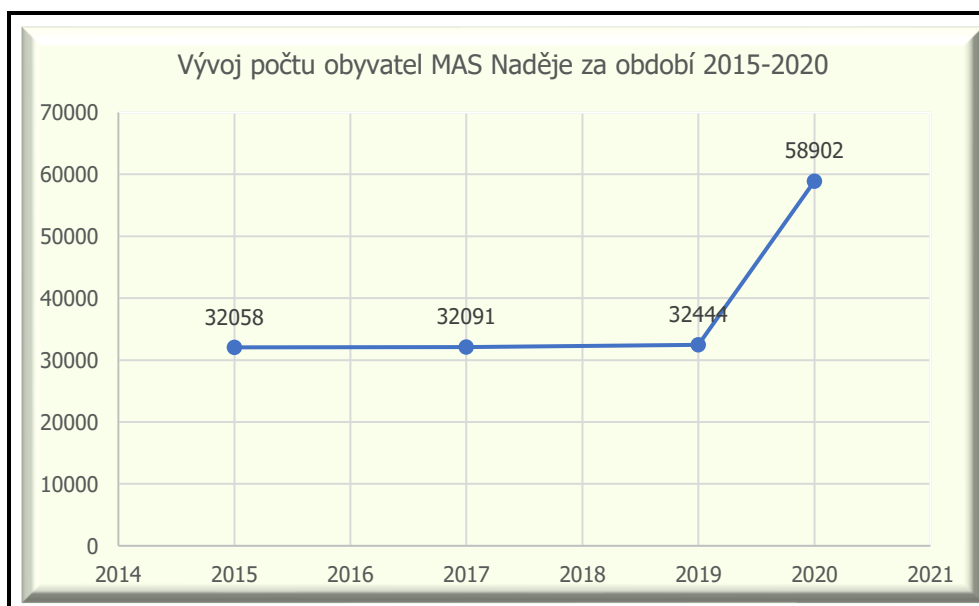
Obyvatelstvo

Na složení obyvatelstva MAS Naděje se odrážejí charakteristické rysy obyvatelstva celého Ústeckého kraje. Souvislosti lze najít v historii osidlování pohraničí po konci II. světové války, kdy došlo k nahrazení původního obyvatelstva rodinami z vnitrozemí. Území celých severních Čech dodnes doplácí na určitou formu vykořeněnosti, nedostatku kulturních tradic, na které by bylo možno dlouhodobě navázat. Došlo zde totiž k rozsáhlé obměně původního česko-německého obyvatelstva, které je navíc v posledním desetiletí nahrazováno v poměrně rozsáhlé míře přísunem sociálně problematických skupin obyvatelstva v podstatě z celého území České republiky. Na vině tomu jsou mimo jiné spekulativní nákupy bytového fondu. To s sebou nese negativní dopady ve formě nízkého důrazu na komunitu jako tvůrce občanské společnosti, komunitu jako ochránitele kulturního dědictví a tím sníženou ochotu, respektive snížené vnímání pozitiv dobrovolnictví a občanského angažmá.

Díky charakteru osídlení jsou nejvíce zalidněna právě města. Ke konci roku 2019 měl Ústecký kraj 820 965 obyvatel, což ho řadí na 4. místo v zalidněnosti v rámci České republiky. Hustota zalidnění Ústeckého kraje je 154 obyv./km². Zalidněnost území MAS je 151 obyv./km², což je plně v souladu s charakterem území MAS Naděje. Oproti roku 2014, kdy bylo procento obyvatel v produktivním věku na území MAS Naděje 67,9 %, je ke konci roku 2019 toto číslo 64,17 %. Zatímco věková skupina 0-14 prakticky stagnuje (16,0 % versus 16,09 %), jde úbytek produktivní složky na úkor vzrůstající složky 65+ (16,01 % na konci 2014 versus 19,7 % ke konci roku 2019). Průměrný věk obyvatel území MAS Naděje se žádným způsobem nevymyká průměrnému věku celého Ústeckého kraje, který činí ke konci roku 2019 42,2 roku. Ústecký kraj je tak 3. nejmladším krajem v rámci České republiky. Analýza pohybu obyvatelstva podle jednotlivých obcí není pro potřeby tohoto dokumentu relevantní, protože nevykazuje žádné extrémy.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel MAS Naděje za období 2015-2020

Zdroj: Data ČSÚ pro MAS: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Graf 1 znázorňuje vývoj počtu obyvatel od roku 2015 do roku 2020. Na údajích za rok 2020 je zřejmý veliký nárůst počtu obyvatel, způsobený zejména přistoupením nových měst a obcí do územní působnosti MAS Naděje, nicméně podrobnou analýzou dat ČSÚ zjistíme, že k velkému počtu nárůstu obyvatel došlo zejména v obcích Lužice (+ 79), Lahošť (+ 66) a Duchcov (+ 229). Jedná se o porovnání let 2015 a 2019. Pohyb počtu obyvatel odpovídá v podstatě přirozené míře migrace v sídlech. Migrační saldo z velkých sídelních celků je nahrazováno přírůstkem v menších sídlech, jde proto v největší míře o migraci v rámci ORP Most a Teplice.

Vzdělanostní struktura obyvatel v podstatě kopíruje trend v rámci celého Ústeckého kraje. Z dostupných dat je zřejmé, že území MAS Naděje nevybočuje v žádné kategorii sledovaných ukazatelů. Je zde patrný nízký počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, stejně jako je zřejmý zvýšený počet obyvatel s pouze základním vzděláním. Lze vysledovat sice mírný nicméně patrný pozitivní pokles obyvatel

s pouze základním vzděláním a opět lehce se zvyšující podíl středoškoláků a vysokoškoláků. V některých sídlech (např. Litvínov, Obrnice) lze ale vysledovat i opačný trend. Díky migraci problémových skupin obyvatelstva může docházet i ke stavu, že vzdělanostní struktura se naopak zhoršuje. Není to však jevem, který charakterizuje celé území. Pomalu se zlepšující vzdělanostní struktura má samozřejmě negativní vliv na zaměstnanost a zaměstnatelnost obyvatel i ekonomický rozvoj a potenciál regionu. Lidé s nižším vzděláním mají výrazně nižší šanci na uplatnění na pracovním trhu, častěji jsou ohroženi nezaměstnaností, tudíž nižšími příjmy a celkově nižší kvalitou života. Opravdu odborně vzdělaná pracovní síla se nejvíce etabluje zejména u velkých zaměstnavatelů.

Místní ekonomika

Ekonomické prostředí je díky existenci velkých zaměstnavatelů poměrně stabilní a projevuje se na něm i skutečnost, že se jedná o region s dlouhou průmyslovou tradicí. Dominantní vliv těžebního, chemického a strojírenského průmyslu, a na ně silně navázaných malých a středních podniků, je v území totiž zcela zásadní. Na druhou stranu tato skutečnost znamená, že území je náchylné k ekonomickým otřesům, protože výkyvy u velkých zaměstnavatelů se projeví i na nich navázaných společnostech. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli stále zůstávají společnosti Sev.en Energy a.s., ORLEN Unipetrol RPA, s.r.o, Technické služby města Mostu a.s., Technické služby města Litvínov s.r.o. a Krajská zdravotní, a.s. Poměrně velké množství pracovních a investičních příležitostí nabízí průmyslová zóna Joseph ve správním obvodu obce Havraň a Průmyslová investiční zóna Litvínov – Louka u Litvínova. Významnými zaměstnavateli a také významnými regionálními investory jsou samotná města, obce a jejich příspěvkové organizace.

Mezi největší problémy zaměstnavatelů patří problematika nedostatku kvalitní vzdělané pracovní síly. Stejně tak jako jevem, kdy jsou zaměstnanci přetahováni pobídkami nadnárodních korporací, které pořád ještě v ČR čerpají daňové úlevy. Z legislativního pohledu se podnikatelé také problematicky dostávají k zakázkám, protože legislativní prostředí trpí velkým množstvím oborových specializací. Největší výzvou v oblasti místní ekonomiky bude postupný útlum těžby v hnědouhelných dolech a s ním spojený pokles zaměstnanosti v navazujících provozech. Doposud nelze specifikovat ani dopady hrozící z očekávané krize související s pandemií koronaviru. Lze očekávat snížení disponibilních zdrojů veřejných investorů (města, obce) stejně jako lze očekávat snížení disponibilních investičních zdrojů u soukromých subjektů. Lze také očekávat zánik mnoha malých a středních podniků a zejména ukončení činnosti mnohých OSVČ. Regionální produkty, respektive výrobky s uznanou značkou, se v území prakticky nevyskytují. V oblasti vlivu na místní ekonomiku nelze nezmínit do určité míry nevyužitý potenciál cestovního ruchu s omezenou nabídkou doprovodných služeb, protože Mostecko je neprávem stále ještě – a možná, že opět – tzv. špatnou adresou.

Zemědělství

Zemědělský půdní fond je v současnosti obhospodařován soukromými zemědělskými subjekty. V území jednoznačně převládá rostlinná prvovýroba. Absence většího zastoupení živočišné výroby je šancí pro intervence z PRV/SZP v rámci opatření SCLLD, zejména například v horských a podhorských

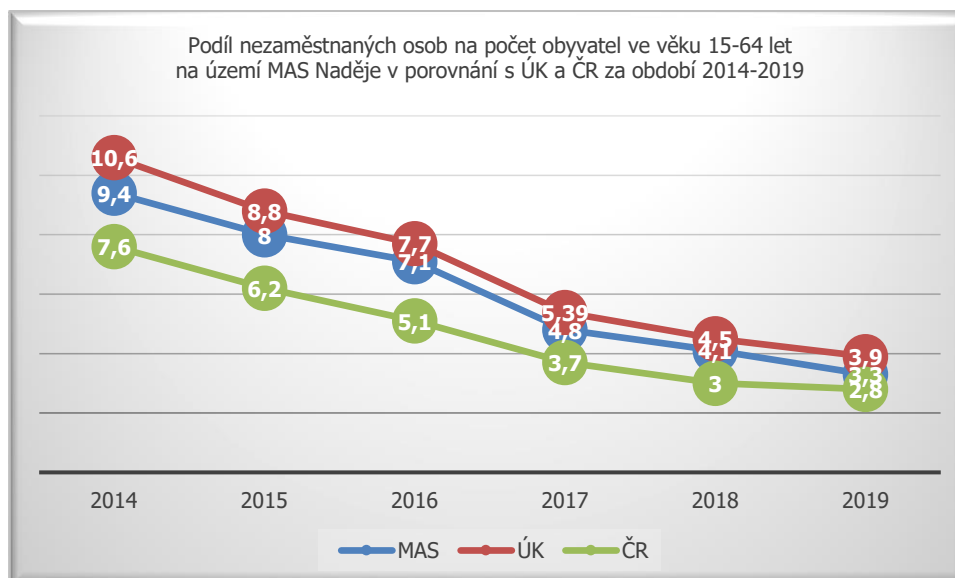

oblastech, kde je nutné podporovat podnikatelské prostředí. Rovněž zaměření zemědělství na poskytování jiných nezemědělských služeb (agroturistika, hipoturistika, zemědělská krajinaotvorba) nedosahuje v regionu výrazného významu. I tyto činnosti a služby představují významný rozvojový potenciál regionu. Charakter území dokládá struktura půdního fondu. Dle dat z ČSÚ podíl zemědělské půdy na celkové výměře území MAS dosahuje 31,3 %. Naproti tomu nezemědělská půda dosahuje 68,7 %, přičemž 53 % z tohoto podílu připadá na lesní pozemky (masiv Krušných hor). Jižní, zemědělsky intenzivně obhospodařovaná část území, trpí vysokým podílem zornění půdy a pěstováním jednodruhových plodin, stejně jako nízkou biodiverzitou území a s ní spojenou nízkou schopností zadržování vody v krajině.

Trh práce

Ve vývoji nezaměstnanosti na území MAS Naděje v posledních cca 7 letech je patrný setrvávající klesající trend ve vývoji podílu nezaměstnaných. Podíl nezaměstnaných také v podstatě kopíruje údaj za celý Ústecký kraj. Na klesající podíl počtu nezaměstnaných má vliv pozitivní hospodářský vývoj v celé České republice, nicméně spolu s Moravskoslezským krajem vykazuje Ústecký kraj stále lehce zvýšená čísla. Podíl nezaměstnaných je ovlivněn zejména vzdělanostní strukturou v Ústeckém kraji, ze které území MAS Naděje nevybočuje nad míru, která by byla schopna celková data ovlivnit.

Graf 2 Podíl nezaměstnaných osob na počet obyvatel ve věku 15-64 let na území MAS Naděje v porovnání s ÚK a ČR za období 2014-2019

Zdroj: Data ČSÚ pro MAS: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Z grafu 2 je zřejmý soustavný pokles podílu nezaměstnaných osob. Největší pokles je patrný mezi lety 2014-2017, kdy podíl nezaměstnaných klesl téměř na polovinu. Mezi lety 2018 a 2019 se křivka poklesu zplošťuje a pokles již není tak markantní. Podíl nezaměstnaných tak v podstatě představuje přirozenou míru a představuje spíše podíl nezaměstnatelných osob. Zvýšená koncentrace takových obyvatel,

zejména v panelových sídlištích, je tak potenciálním předpokladem pro vznik sociálně vyloučených lokalit.

Zcela mimo porovnávaná data se pak jeví prognózy dalšího vývoje zaměstnanosti v návaznosti na epidemii koronaviru v České republice, která do této oblasti zasáhne obrovskou měrou. S určitou mírou pesimismu lze konstatovat, že predikovat vývoj míry zaměstnanosti a vývoj trhu práce lze, navzdory plánovaným intervencím prostřednictvím SCLLD, velice problematicky.

Technická infrastruktura základní

Vzhledem k silně průmyslovému charakteru území je dostupnost technické infrastruktury na vysoké úrovni. Území je kapacitně pokryto sítí produktovodů, zabezpečujících dodávku pitné i technologické vody, plynu a elektrické energie. Signálem vysokorychlostního internetu je území pokryto zhruba z 50-60 %. Na opačné straně toho stojí skutečnost, že existence těchto sítí je v mnoha případech překážkou dalšího rozvoje sídelních celků, protože s sebou nesou rozsáhlá ochranná pásma. Dalším doprovodným jevem k silně průmyslovému charakteru území je existence brownfieldů jako pozůstatků buď po zaniklých provozech, nebo i jako důsledek nepovedených podnikatelských záměrů. Naprostá většina sídelních celků je odkanalizována do centrálních čistíren odpadních vod ve správě SČVaK a.s. nebo samotných obcí. Výjimku tvoří pouze například některé místní části, osady, nebo obce se značně rozptýlenou sídelní zástavbou, jako například obce Lišnice, Volevčice a Polerady. Na území jsou instalovány sestavy obnovitelných zdrojů energie o celkovém výkonu cca 30 MW. Přes relativně dostupné vhodné podmínky pro vznik těchto zdrojů – např. návětrná strana Krušných hor, velké plochy nezemědělské půdy pro instalaci fotovoltaických elektráren – k významnému rozšíření zatím nedošlo.

Dopravní infrastruktura

Systém silnic I. třídy umožňuje dobré propojení území na dálnici D8 a rychlostní komunikaci R7. Území je dále pokryto poměrně hustou sítí silnic III. třídy a místních komunikací. Rychlostní silnice ani dálnice se na území MAS Naděje nevyskytují. Problematickým jevem souvisejícím se silniční dopravou je skutečnost, že některé úseky silnic I. a II. třídy prochází zastavěným územím sídelních celků. Podél těchto komunikací mnohde chybí chodníky, stejně jako mnohde nejsou na komunikacích vyznačené přechody pro chodce. Tam, kde přechody jsou, nejsou vybaveny v souladu s předpisy – například nejsou osvětleny. Problémem také zůstává mnohdy špatný stav silnic III. třídy a místních komunikací. Jako problém se v území jeví i rizikový stav silnice I/27 v úseku Most – Litvínov.

Hlavní dopravní tahy – silnice

- Silnice I/13 Karlovy Vary – Liberec
- Silnice I/15 Ústí nad Labem – Lovosice – Most
- Silnice I/27 Dubí – Železná Ruda
- Silnice I/28 Bělušice – Louny

Hlavní dopravní tahy – železnice

- Trať č. 130 Ústí nad Labem – Most – Chomutov
- Trať č. 123 Most – Obrnice – Žatec
- Trať č. 134 Litvínov – Ústí nad Labem
- Trať č. 135 Most – Louka u Litvínova – Moldava
- Trať č. 113 Obrnice – Čížkovice

Trať č. 135 Most – Louka u Litvínova – Moldava je výjimečnou tratí s obrovským regionálním potenciálem, neboť až do roku 1945 propojovala území Mostecka se saským Freibergem. Dnes se na obou stranách hranic opět intenzivně diskutuje o možném propojení Moldavské dráhy s Freibergem. Na obou stranách je deklarována jednoznačná politická vůle, na niž však nenavazují odpovídající politická rozhodnutí. Úsek trati Louka u Litvínova – Moldava je od roku 1998 technickou kulturní památkou.

Autobusová doprava

Dopravní obslužnost sídelních celků je zabezpečována kombinovaným systémem Dopravy Ústeckého kraje a dále systémem městské hromadné dopravy (dále jen MHD). Systém MHD je zaveden ve městě Litvínov, Duchcov, Meziboří, Horní Jiřetín a v obcích Obrnice, Havraň, Korozluky. Na základě řízených rozhovorů se starosty obcí nebyl nikde zaznamenán zásadní problém v dostupnosti některých obcí.

Letecká doprava

Na území MAS Naděje (obec Braňany) se nachází veřejné letiště s travnatou vzletovou a přistávací dráhou s využitím pro letouny, vrtulníky, kluzáky, ultralehká letadla a volné balony. Vzletová a přistávací dráha o délce 1 130 m a šířce 100 m má zpevněné podloží s přípravou eventuálního vybudování betonové přistávací dráhy.

Cyklodoprava

Určitou formu cyklodopravy na území MAS Naděje představuje síť cyklostezek a cyklotras, vyznačených v území jednak na trasách silnic III. třídy a také na místních a účelových komunikacích. Samostatné cyklostezky se vyskytují pouze v katastru města Mostu a Litvínova a zpřístupňují rekreační areály nebo kulturní památky.

Životní prostředí a jeho ochrana

Území MAS Naděje patří z hlediska kvality životního prostředí k nejpostiženějším regionům v ČR. Ústecký kraj je dlouhodobě spolu s krajem Moravskoslezským na 1. místě v míře znečištění ovzduší. Významný vliv na této skutečnosti mají průmyslové a těžební aktivity v minulých desetiletích (těžba uhlí, koncentrace těžkého a chemického průmyslu). Mezi podniky, které zásadně ovlivňují životní prostředí, je nutno započítat i ty, které nemají přímo sídlo na území MAS Naděje, ale svojí činností jej zásadně ovlivňují. Patří sem zejména Elektrárna Počerady, a.s., teplárna Komořany, Vršanská uhelná a.s., Severní

energetická a.s. a Severočeské doly a.s. – Doly Bílina. Významnými znečišťovateli jsou i samotná města Most, Litvínov, Duchcov a další větší sídelní celky. Na území MAS Naděje stále existují lokality, ve kterých probíhá povrchová těžba uhlí. Jde zejména o katastry obcí Malé Březno, Braňany a Mariánské Radčice. Nejvýznamnějším vodním tokem na území MAS Naděje je řeka Bílina, protékající přes obce Obrnice a Želenice. Její celková délka je 82 km, z čehož 25 km protéká územím Mostecka. V Obrnicích přitéká do Bíliny jediný významnější vodní tok, a to říčka Srpina. Mezi významnější vodní toky v horské a podhorské oblasti Krušných hor patří zejména Bílý potok, Divoký potok, Flájský potok, Jiřetínský potok, Lomský potok, Loučenský potok, Lounnice, Radčický potok, Osecký potok a Klášterský potok. Na území MAS Naděje se nachází významné vodní nádrže Fláje a Janov.

Významnou součástí systému ochrany přírody a krajiny na území MAS Naděje jsou definované krajinné prvky, které podléhají určitému stupni ochrany. Jedná se o chráněnou krajinnou oblast, přírodní rezervace, maloplošná, zvláště chráněná území, území NATURA 2000, evropsky významné lokality, ptačí oblasti, přírodní památky, přírodní rezervace, nebo vyhlášené památné stromy. K významným zachyceným trendům patří opakované zhoršování kvality lesního porostu Krušných hor, který je nakažen parazitní dřevokaznou houbou.

Chráněné krajinné oblasti

- CHKO České středohoří

Evropsky významné lokality, NATURA 2000

- oblast Východní Krušnohoří (celkem zhruba 146 km²)

Přírodní rezervace

- Písečný vrch v katastru obce Bečov
- Vrch Milá v katastru obce Bečov
- Vrch Zlatník v katastru obce Obrnice
- Vrch Bořeň (malá část) v katastru obce Želenice

Občanská vybavenost

Bydlení

Na území MAS Naděje je kombinováno jednak bydlení v rodinných domech a jednak bydlení v soustředěné panelové zástavbě. Bydlení v rodinných domech převládá ve většině sídelních celků do 500 obyvatel (Lišnice, Polerady, Bělušice, Korozluky, Skršín, Lužice, Malé Březno, Havraň, Želenice, Volevčice apod.). Větší sídelní celky vykazují podíl bydlení i v bytových domech (Louka u Litvínova, Braňany, Horní Jiřetín, Lom apod.). Ve větších sídlech je pak již značně patrný výskyt bydlení v panelových domech (Litvínov, Meziboří, Duchcov, Osek, Obrnice, Bečov). Zajímavým potenciálem pro další využití je existence ojedinělého bytového komplexu Koldům, který byl postaven v letech 1948-1950 a dnes se jedná o významnou technickou a architektonickou památku.

Soustředění obyvatel v panelových sídlištích v kombinaci s mnohdy problematickým složením obyvatel může v některých případech zakládat vznik sociálně vyloučených lokalit (Litvínov-Janov, Obrnice). Stavebně technický stav bytového fondu, zejména v majetku měst a obcí, je na celkem dobré úrovni. S tím koresponduje i skutečnost, že velký podíl bytového fondu není v majetku obcí, což s sebou nese negativní jev, že totiž obce a města nemají pod kontrolou, kdo se jim na území stěhuje. Tam, kde si obce ještě zachovaly vliv na přidělování bytového fondu, vzniká fenomén nadbytku bytového fondu, protože některým skupinám obyvatelstva prostě municipality byty nepřidělují.

Vzdělávání a školství

Poptávka po předškolním a školním vzdělávání je dostatečně pokryta existencí sítě mateřských a základních škol. Mateřská škola je v obcích Bečov, Braňany, Jeníkov, Lahošť, Louka u Litvínov, Lužice, Obrnice a ve městech Duchcov (4), Horní Jiřetín (1), Litvínov (6), Lom (1), Meziboří (1) a Osek (2). Díky dobré dopravní obslužnosti jsou předškolní a školská zařízení i dobře dostupná.

Základních škol je na území MAS Naděje celkem 16, a to po jedné v Bečově, Braňanech, Obrnicích a ve městech Horní Jiřetín, Lom, Meziboří a Osek. Tři základní školy jsou v Duchcově a sedm v Litvínově. V Louce u Litvínova je základní škola pouze pro 1. stupeň. Všechny školy jsou většinou zapojeny do realizace tzv. Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání. Většina základních škol je vybavena třídami pro výuku klíčových kompetencí, které však vyžadují opakované finanční intervence v podobě potřeby modernizací. Oblast vzdělávání je jejich zřizovateli vnímána jako prioritní. S tím souvisí i vůle využívat dostupné dotační prostředky, která je však v případě, že je zřizovatelem ORP, větší. Oblast školství trpí sníženou mírou prestiže učitelské profese, stejně jako rozdílným přístupem učitelů k možnostem dalšího vzdělávání, respektive například výměn zkušeností. Od ředitelů škol zaznívá apel o absenci učitelů pro výuku odborných předmětů.

Střední a učňovské školství je na území zastoupeno následovně:

Litvínov	Střední odborná škola pro ochranu a obnovu životního prostředí – Schola Humanitas Gymnázium T. G. Masaryka Základní škola speciální a Praktická škola Litvínov Střední odborná škola Litvínov-Hamr
Duchcov	Gymnázium a Střední průmyslová škola Dětský domov, Základní škola a Střední škola
Meziboří	Střední škola EDUCHEM, a.s.

Nabídku dostupnosti středoškolského vzdělávání ještě doplňují střední školy v ORP Most.

Poptávku po vysokoškolském vzdělání pokrývá Vysoká škola finanční a správní, a.s., Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (ORP Most) a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V Litvínově působí detašované pracoviště České zemědělské univerzity, fakulty lesní a environmentální se studijním oborem územní, technická a správní služba. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze v roce 2015 otevřela svoji pobočku ve zrekonstruovaných prostorách Chemparku-Záluží (Litvínov). V prosinci roku 2020 se pak Univerzitní centrum rozšířilo o Fakultu strojů ČVUT v Praze.

Na území města Litvínov ještě působí Centrum celoživotního vzdělávání, s.r.o. a Litvínovská vzdělávací společnost s.r.o.

Zdravotnictví

Ordinace praktických lékařů a specialistů z pohledu zejména malých a středních obcí jsou evidovány v níže uvedené tabulce. Obecně pokrytí území lékaři specialisty lze charakterizovat jako nedostačující. Poptávku po dostupné zdravotní péči pokrývá zejména Krušnohorská poliklinika, s.r.o., Městská nemocnice Duchcov, nemocnice v Mostě a Teplicích, které jsou součástí Krajské zdravotní a.s., a také Poliklinika Paracelsus, s.r.o. se sídlem v Záluží-Litvínov. V Meziboří se nachází odborný rehabilitační ústav REMED Meziboří s.r.o. Území MAS Naděje je pokryto čtyřmi výjezdovými základnami rychlé služby lékařské pomoci. Po jedné ve městech Most, Litvínov, Teplice a jedna výjezdová základna je v horské části Krušných hor, v obci Klíny.

V Litvínově je k dispozici 55 lůžek následné péče v rámci Krušnohorské polikliniky, s.r.o.

Tabulka 1 Přehled o vzdělávací a zdravotní vybavenosti území MAS Naděje

OBEC/MĚSTO	MATEŘSKÁ ŠKOLA	ZÁKLADNÍ ŠKOLA 1.-5.	ZÁKLADNÍ ŠKOLA 1.-9.	ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA	SPECIÁLNÍ ŠKOLA	DĚTSKÝ DOMOV	ODBORNÉ UČILIŠTĚ	STŘEDNÍ ŠKOLA	VYSOKÁ ŠKOLA	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ	NEMOCNICE	LÉČEBNA DLOUHODOBĚ NEMOCNÝCH	LÉKÁRNA
Bečov	1	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1
Bělušice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Braňany	1	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Český Jiřetín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duchcov	4	-	2	1	1	1	-	2	-	5	1	1	2
Havraň	1 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Horní Jiřetín	1	-	1	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-
Jeníkov	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Klíny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korozluky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Litvínov	6	-	6	1	1	-	2	2	2	6	1	1	5
Lahošť	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lišnice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lom	1	-	1	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Louka u Litvínova	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lužice	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Škola bez registrace

Malé Březno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mariánské Radčice	1 ²	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Meziboří	1	-	1	-	-	-	1	1	-	4	-	-	1
Obrnice	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Osek	2	-	1	-	-	-	-	-	-	5	-	-	1
Polerady	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skršín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Volevčice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Želenice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Vlastní šetření

Sociální situace a služby

Pokrytí území MAS Naděje dostupnými sociálními službami je zabezpečeno zejména nabídkou v ORP Most, Litvínov, v městě Duchcov, Osek a Meziboří. V ostatních sídelních celcích v zásadě chybí subjekty poskytující pobytové formy sociálních služeb (domovy seniorů, domovy s pečovatelskou službou apod.). Menší sídelní celky jsou pokryty terénními sociálními službami. Některé – jakkoliv v území potřebné – sociální služby nemají certifikaci k poskytování terénních služeb a nejsou vybaveny potřebnou technikou ani lidskými zdroji. Sociální podnikání v území není příliš rozvinuté a trpí nedostatkem společenské podpory, přestože území MAS Naděje lze charakterizovat mimo jiné i jako území s vysokým zastoupením sociálně slabých obyvatel. S tím souvisí fenomén jejich finanční předluženosti.

Přestože se z tabulky poskytovatelů může zdát, že seznam poskytovatelů sociálních služeb a služeb jako takových je dostatečný, z diskuse v rámci pracovních skupin vyplynulo, že problémem je mimo jiné i nedostatečná nabídka organizovaných volnočasových aktivit a málo komunitních center, zejména v menších obcích.

Pro přehlednost uvádíme instituce poskytující sociální služby v přehledné tabulce 2.

Tabulka 2 Seznam poskytovatelů sociálních služeb na území MAS Naděje

Okres MOST	
Název služby	Provozovatel
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	<ul style="list-style-type: none"> • Obrnické centrum sociálních služeb, p.o. • Město Litvínov • Oblastní charita Most • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Odborné sociální poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • Obrnické centrum sociálních služeb, p.o. • Krušnohorská poliklinika s.r.o. • Most k naději, z.s. • Oblastní charita Most • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	<ul style="list-style-type: none"> • Obrnické centrum sociálních služeb, p.o. • Oblastní charita Most
Terénní programy	<ul style="list-style-type: none"> • Město Litvínov • Oblastní charita Most • Obrnické centrum sociálních služeb, p.o.

² Škola bez registrace

	<ul style="list-style-type: none"> • SPOLEČNÝ ŽIVOT, z.s. (v Mostě) • DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s. (v Mostě) • Most k naději, z.s. (v Mostě)
Azylové domy	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most • K srdci klíč, o.p.s. (v Mostě) • Diakonie ČCE – Středisko sociální pomoci v Mostě
Chráněné bydlení	<ul style="list-style-type: none"> • Domovy sociálních služeb Litvínov, p.o. • Chráněné bydlení ENERGIE o.p.s. • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Pečovatelské služby	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most • Krušnohorská poliklinika s.r.o. • Pečovatelská služba Meziboří • Pečovatelská služba SENMED – Medicína Litvínov s.r.o. • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Noclehárna	<ul style="list-style-type: none"> • K srdci klíč, o.p.s. (v Mostě)
Domov pro seniory	<ul style="list-style-type: none"> • Domov sociálních služeb Meziboří, p.o. • Domovy sociálních služeb Litvínov, p.o. • Krušnohorská poliklinika s.r.o. • Medicína Litvínov, s.r.o. • Město Lom • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Rodinná centra	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Sociální rehabilitační programy	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most • Městská správa sociálních služeb (v Mostě) • Diakonie ČCE
Stacionáře	<ul style="list-style-type: none"> • ENERGIE o.p.s. • KRUH pomoci, o.p.s. (v Mostě) • Porozumění Litvínov, z.s. • Senses Litvínov, z.s. • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Domov se zvláštním režimem	<ul style="list-style-type: none"> • Domov sociálních služeb Meziboří, p.o. • Domovy sociálních služeb Litvínov, p.o. • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
Domov pro osoby se zdravotním postižením	<ul style="list-style-type: none"> • Domov sociálních služeb Meziboří, p.o. • Domovy sociálních služeb Litvínov, p.o. • Městská správa sociálních služeb (v Mostě)
HOSPIC	<ul style="list-style-type: none"> • Hospic v Mostě, o.p.s.
Okres TEPLICE	
Název služby	Provozovatel
Sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Odborné sociální poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Terénní programy	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most • Most k naději, z.s. • WHITE LIGHT I, z.ú.
Azylové domy	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Chráněné bydlení	<ul style="list-style-type: none"> • Domovy sociálních služeb Háj u Duchcova, p.o. (Osek)
Pečovatelská služba	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Noclehárna	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Dům na půl cesty	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most
Základní sociální poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Most

Zdroj: Vlastní šetření

Kultura a sport

Území MAS Naděje nabízí i velké množství sportovního a kulturního vyžití. V horských obcích Klíny a Český Jiřetín existuje moderní zázemí pro letní i zimní sporty a území se tak naopak stává spádovou

oblastí pro obyvatele i z širšího území. Téměř v každé obci existuje určitá forma možnosti sportovního využití v rámci venkovních multifunkčních hřišť, dětských hřišť, venkovních koupališť, nebo venkovních workoutových prvků. Ve městech pak nabídku doplňují tělocvičny v základních školách, sportovní nebo plavecké haly (Litvínov). K volnočasovým aktivitám přispívá i golfové hřiště na území ORP Most. Významným volnočasovým a sportovním impulsem s regionálním přesahem je v roce 2021 otevřená atrakce ZIPLINE v obci Klíny. Jedná se o 2 200 m dlouhou dráhu, kde návštěvník až 75kilometrovou rychlostí překonává ve výšce až 150 m Šumenské údolí.

Téměř v každé obci či městě se každoročně koná nějaká forma slavností a veselic a obce všemožně podporují kulturní život (kina, knihovny, divadelní představení). Nicméně se v mnoha případech jedná o akce, kde komerční charakter převládá nad ambicí tímto prostřednictvím posilovat kulturní povědomí obyvatelstva s důrazem na místní příslušnost, spolkovou činnost a historické souvislosti.

Mezi nejvýznamnější kulturní památky na území patří státní zámek Jezeří, státní zámek Duchcov, Valdštejnský zámek v Litvínově a cisterciácký klášter v Oseku. Zajímavostí je také malý kostel sv. Jakuba Většího v Bedřichově Světcí, který je nejstarší památkou na území okresu Most. Téměř v každé obci se nachází církevní stavba (kostel) zasvěcená různým světcům, nicméně se jedná o památky místního významu bez regionálního přesahu. Stavebně technický stav těchto méně významných staveb odpovídá skutečnosti, že jsou většinou v majetku římskokatolické církve, a proto téměř všechny trpí určitou formou zanedbanosti.

Tabulka 3 Přehled o zařízeních pro volný čas a sport na území MAS Naděje

OBEC/MĚSTO	FOTBALOVÉ HRÍŠTĚ/HRÍŠTĚ	SPORTOVISŤĚ /BEZ PROVOZOVATELE/SPRÁVCE	ATLETICKÝ STADION	TENIS	VENKOVNÍ TĚLOCVIČNY	TĚLOCVIČNY (VČ. ŠKOLNÍCH)	VÍCEÚČELOVÉ HRÍŠTĚ/HALA	DĚTSKÉ HRÍŠTĚ	KOUPALIŠTĚ	BAZÉN	STŘELNICE	LYŽAŘSKÉ AREÁLY A SJEZDOVKY	SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ
Bečov	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO
Bělušice	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Braňany	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO
Český Jiřetín	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE
Duchcov	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO
Havraň	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Horní Jiřetín	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO
Jeníkov	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO
Klíny	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE
Korozluky	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Lahošť	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Lišnice	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Litvínov	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Lom	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO
Louka u Litvínova	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO

Lužice	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Malé Březno	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO
Mariánské Radčice	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Meziboří	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO
Obrnice	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO
Osek	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO
Polerady	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Skršín	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
Volevčice	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE
Želenice	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO

Zdroj: Vlastní šetření

Bezpečnost

Oblast Mostecká patří dlouhodobě k lokalitám s vysokým podílem kriminality. Je to dáno zvýšenou mírou nezaměstnanosti, sociálně problémovým charakterem regionu a také koncentrací problémových skupin obyvatelstva zejména v panelových sídlištích. Tento trend se výrazně projevuje i ve městech a obcích, kde je zvýšený podíl panelové zástavby (obce Bečov, Obrnice a města Duchcov, Osek, Meziboří). Na území měst Litvínov, Osek a Duchcov funguje městská policie, v Obrnicích místní oddělení PČR a v Bečově pak policie obecní. V Lomu je detašované pracoviště OOP PČR Litvínov. Spolupráce městských policistů s příslušníky PČR je vnímána jako veskrze pozitivní a vzájemně prospěšná.

V tabulce 4 uvádíme přehled o plošném pokrytí území MAS Naděje jednotkami SDH. Vybavenost jednotek zejména kategorie III je na celkem slušné úrovni. Naopak jednotky kategorie V jsou v mnoha případech vybaveny pouze základní technikou, která vyžaduje obměnu a doplnění. V ostatních obcích jednotky SDH zřízeny nejsou nebo jsou nefunkční.

Tabulka 4 Přehled pokrytí území MAS Naděje jednotkami SDH

Zřizovatel	Kategorie JPO	Dislokace	Evidenční číslo jednotky
MÚ Litvínov	III	Litvínov	107
OÚ Braňany	III	Braňany	103
MÚ Horní Jiřetín	III	Horní Jiřetín	111
MÚ Lom	III	Lom	119
MÚ Meziboří	III	Meziboří	124
OÚ Obrnice	III	Obrnice	127
OÚ Želenice	III	Želenice	134
MÚ Duchcov	III	Duchcov	106
MÚ Osek	III	Osek	131
OÚ Jeníkov	V	Oldřichov	142
OÚ Bečov	V	Bečov	101
OÚ Louka u Litvínova	V	Louka u Litvínova	120
OÚ Malé Březno	V	Malé Březno	122
OÚ Skršín	V	Skršín	130

Zdroj: <https://www.hzscr.cz/clanek/plosne-pokryti.aspx>